

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Metodický dokument
Riadiaceho orgánu pre Program Slovensko 2021 – 2027 č. 12

METODICKÉ USMERNENIE

K POSUDZOVANIU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Schválil:

Ing. Ladislav Šimko

generálny riaditeľ

sekcia riadenia Programu Slovensko a koordinácie fondov EÚ

Verzia: 1.0

Dátum vydania: 12.04.2024

Dátum účinnosti: dňom zverejnenia

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBSAH:

Zoznam vykonaných zmien	3
1. ÚVODNÁ ČASŤ	4
1.1 VYBRANÉ POJMY	5
2. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	6
3. POSUDZOVANIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	7
KRITÉRIUM A.....	9
KRITÉRIUM B.....	10
KRITÉRIUM C.....	10
KRITÉRIUM D	11
KRITÉRIUM E	11
4. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH.....	17
5. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY	18
5.1 HOSPODÁRSKA JEDNOTKA	18
6. MECHANIZMUS OVEROVANIA	20
6.1 PRVÁ FÁZA OVEROVANIA SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH – SPÔSOB OVERENIA	21
6.2 PRVÁ FÁZA OVEROVANIA SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH – ČASOVÉ HĽADISKO	21
6.3 DRUHÁ FÁZA OVEROVANIA SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH	22
7. OSOBITNÉ POSTUPY APLIKOVANIA VÝNIMIEK NA STRANE POSKYTOVATEĽA/VYKONÁVATEĽA	24

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zoznam vykonaných zmien

Zoznam vykonaných zmien poskytuje chronologický vývoj zmien metodického usmernenia formou dodatkov až po aktuálnu verziu dokumentu.

Tabuľka 1: Zoznam zmien vykonaných v metodickom usmernení

Časť dokumentu	Obsah upravovanej časti	Platnosť	Verzia	Podnet ¹

¹ Uvedie sa napr. číslo kontroly / auditu, na ktorého základe bola daná zmena vykonaná.

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. ÚVODNÁ ČASŤ

Cieľom metodiky posudzovania podniku v ťažkostiach uvedenej v tomto metodickom usmernení (ďalej len „*metodika*“) je poskytnúť informácie o tom, kedy sú, resp. nie sú, jednotlivé subjekty považované za podnik v ťažkostiach a o postupoch poskytovateľa/vykonávateľa (pozri vybrané pojmy v kapitole 1.1 ďalej) pri overovaní toho, či overovaný subjekt je podnikom v ťažkostiach².

Pojem subjekt na účely tejto metodiky zahŕňa:

- a) prijímateľa,
- b) partnera alebo nového partnera, ak sa niektoré ustanovenie týka iba prijímateľa alebo iba partnera, resp. nového partnera, je na jeho označenie použitý príslušný pojem vo význame podľa bodu 1.1 tejto metodiky,
- c) žiadateľa v procesnom štádiu pred uzavretím zmluvy podľa § 22 zák. č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov (ďalej ako „*zákon o príspevkoch z fondov EÚ*“),
- d) užívateľa,
- e) príjemcu štátnej pomoci nespádajúceho pod predchádzajúce písmená.

Metodika je záväzná pre poskytovateľov/vykonávateľov zapojených do implementácie programu. Predstavuje minimálny štandard, ktorý je možné dopĺňať a rozširovať v závislosti od špecifik poskytovateľov/vykonávateľov poskytujúcich podporu za podmienky dodržania súladu s nariadením Komisie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy³ v platnom znení (ďalej len „*nariadenie (EÚ) č. 651/2014*“) a Oznámením Komisie - Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01) (ďalej ako „*Usmernenie o pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu*“). Výnimky zo stanovených postupov uvádzané priamo v metodike alebo v pripojených komentároch sa aplikujú tak, ako je v nich uvedené. Otázky alebo postupy, ktoré metodika priamo nerieši a nie sú riešené ani v inej riadiacej dokumentácii na úrovni riadiaceho orgánu pre Program Slovensko, je poskytovateľ/vykonávateľ oprávnený zaviesť podľa vlastných implementačných skúseností a špecifik ním implementovanej časti programu. Poskytovateľ/vykonávateľ je rovnako oprávnený vypustiť alebo upraviť ustanovenia, ktoré sú už obsiahnuté v schéme pomoci alebo v inej záväznej riadiacej dokumentácii, prípadne sú s ohľadom na obsah poskytovanej pomoci alebo spôsob jej poskytovania nerelevantné (predovšetkým z dôvodu zabránenia zbytočných duplicít a v snahe zbytočne neznižovať zrozumiteľnosť riadiacej dokumentácie poskytovateľa).

Metodika nadobúda platnosť dňom jej podpisu oprávnenou osobou a účinnosť dňom jej zverenia na webovom sídle www.eurofondy.gov.sk. Účinnosť predchádzajúcej verzie metodiky končí zverejením

² Overovanie, či je subjekt podnikom v ťažkostiach, sa uplatňuje vždy, keď sa podpora z fondov alebo štátna pomoc poskytuje podniku a z príslušného právneho základu vyplýva, že túto podmienku je potrebné overiť. V rámci takejto výzvy bude subjekt povinný preukázať, či je alebo nie je podnikom v ťažkostiach.

³ Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, p. 1–78.

novej verzie metodiky. Metodika sa nevzťahuje na procesy a postupy poskytovateľa/vykonávateľa aplikované pred vydaním prvej verzie tejto metodiky.

Metodika nadväzuje na pravidlá pre overovanie podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach, ako sú uvedené v prílohe č. 7 vzoru audit trailu Výber projektov, manuálu procedúr v aktuálnej verzii (ďalej ako „príloha č. 7 vzoru audit trailu“).

1.1 VYBRANÉ POJMY

- **prijímateľ** - subjekt podľa § 3 písm. s) zákona o príspevkoch z fondov EÚ. Do momentu nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, teda do momentu poskytnutia pomoci, sa prijímateľ označuje ako žiadateľ,
- **Príjemca štátnej pomoci** - subjekt podľa § 5 ods. 2 zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“),
- **partner** - subjekt podľa § 3 písm. t) zákona o príspevkoch z fondov EÚ. Partnerom nie je osoba, ktorá má vo vzťahu k prijímateľovi postavenie dodávateľa alebo subdodávateľa,
- **nový partner** - subjekt, ktorý spĺňa definíciu partnera a vo vzťahu k projektu predstavuje doplnenie nového partnera alebo nahradenie existujúceho partnera, pričom tento nový partner nebol zahrnutý do realizácie projektu v čase prípravy a predloženia žiadosti o NFP. Nový partner sa stáva partnerom nadobudnutím účinnosti dodatku k zmluve o poskytnutí NFP po predchádzajúcom schválení žiadosti o zmenu zmluvy o poskytnutí NFP, predmetom ktorej je nový partner. Doplnenie nového partnera ani nahradenie existujúceho partnera nebude mať za následok zvýšenie objemu schválených prostriedkov na projekt,
- **žiadateľ** – subjekt podľa § 3 písm. v) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- **užívateľ** – subjekt podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- **poskytovateľ/vykonávateľ** – orgán podľa § 3 písm. w) zákona o príspevkoch z fondov EÚ a/alebo podľa § 5 ods. 1 alebo podľa § 7 ods. 3 zákona o štátnej pomoci.
- **hospodárska činnosť** - skutočnosť, či podnik dosahuje alebo nedosahuje zisk (berúc do úvahy subjekty, ktoré nevznikli primárne za účelom dosahovania zisku) je pre účely posúdenia naplňania, resp. nenaplnenia definície podniku v ťažkostiach, irelevantná. Jediným dôležitým kritériom je, či podnik vykonáva hospodársku činnosť⁴.

Použitie jednotného čísla zahŕňa aj množné číslo a naopak. Odkazom na právny predpis sa redukuje text tejto metodiky z dôvodu prevencie nadbytočnosti.

⁴ Bod 10, 2.1. Oznámenia Komisie o pojme Štátna pomoc uvedenom v Článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

2. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Na účely tejto metodiky je použitá definícia podniku v ťažkostiach podľa čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014, podľa ktorej podnik v ťažkostiach je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností (v ďalšom texte sa na jednotlivé body tohto zoznamu odkazuje ako na kritériá A – E, prípadne aj E.I a/alebo E.II, alebo spolu ako na kritériá):

- A. V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku uvedenú v článku 21 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 651/2014 a požiadavku rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť s ručením obmedzeným“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici (EÚ) č. 2013/34/EÚ⁵, a „základné imanie“ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio.
- B. V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku z článku 21 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 651/2014 a požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici (EÚ) č. 2013/34/EÚ.
- C. Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá domácich právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.
- D. Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

⁵ SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

- E. V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:
- I. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
 - II. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.

3. POSUDZOVANIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Podnik v ťažkostiach sa posudzuje podľa jednotlivých kritérií uvedených v kapitole 2 tejto metodiky. Subjekt, ktorý je podnikom⁶, sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak je ako podnik v ťažkostiach vyhodnotený aspoň v jednom z tých kritérií, ktoré sa na neho vzťahujú.

Kritériá A, B a E sa posudzujú za príslušné referenčné obdobie.

Pri určovaní referenčného obdobia sa:

- v prípade subjektov, ktoré sú účtovnou jednotkou⁷, používajú účtovné obdobia⁸ a
- v prípade subjektov, ktoré nie sú účtovnou jednotkou, používajú zdaňovacie obdobia⁹.

Referenčné obdobie je :

- a) posledné účtovné obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré disponuje subjekt schválenou účtovnou závierkou (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a účtovné obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o subjekt, ktorý je účtovnou jednotkou, alebo
- b) posledné zdaňovacie obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré subjekt predložil daňovému úradu daňové priznanie (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a zdaňovacie obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o subjekt, ktorý nie je účtovnou jednotkou.

Rozhodný moment sa určuje v závislosti od procesnej fázy, v ktorej sa overenie vykonáva (bližšie k mechanizmu overenia pozri kapitolu 6).

⁶ Podnikom je subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právne postavenie a spôsob jeho financovania. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti. Viaceré oddelené právne subjekty, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenie, možno na účely uplatnenia tejto schémy pokladať za subjekty tvoriace jednu hospodársku jednotku. Táto hospodárska jednotka sa potom pokladá za relevantný podnik.

⁷ Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o účtovníctve“)

⁸ Podľa § 3 zákona o účtovníctve.

⁹ Podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Rozhodným momentom pre overenie ku dňu poskytnutia pomoci je:

- deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „zmluva o poskytnutí NFP“),
- deň nadobudnutia účinnosti dodatku k zmluve o poskytnutí NFP vo vzťahu k novému partnerovi,
- deň nadobudnutia účinnosti zmluvy alebo vzniku iného obdobného právneho vzťahu podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ vo vzťahu k užívateľovi,
- ak nemožno uplatniť ani jeden z momentov podľa predchádzajúcich bodov, rozhodným momentom je deň poskytnutia pomoci podľa zákona o štátnej pomoci¹⁰.

Rozhodným momentom na účely čestného vyhlásenia podľa kapitoly 6.2. je:

- deň poskytnutia súčinnosti podľa § 22 ods. 3 zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- deň predloženia žiadosti o zmenu podľa zmluvy o poskytnutí NFP vo vzťahu k novému partnerovi,
- vo vzťahu k užívateľovi deň, ktorý vyplýva z príslušnej výzvy alebo z riadiacej dokumentácie k nastaveniu implementačnej štruktúry zahŕňajúcej užívateľa, pričom tento deň musí predchádzať uzavretiu zmluvy alebo založeniu iného obdobného právneho vzťahu podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- ak nemožno uplatniť ani jeden z momentov podľa predchádzajúcich bodov, rozhodný moment poskytovateľ/vykonávateľ určí v súlade s postupmi uvedenými v časti 6 tejto metodiky a prílohou č. 7 vzoru audit trailu tak, aby boli rešpektované špecifiká príslušnej výzvy alebo organizácie dotknutých procesov, prípadne čestné vyhlásenie sa nebude vôbec aplikovať, ak je subjekt výlučne v postavení príjemcu štátnej pomoci (napr. pri nepriamej pomoci).

Schválenou účtovnou závierkou je pre účely tejto metodiky:

- v prípade subjektu, ktorý má povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna¹¹ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu schválená príslušným orgánom subjektu a uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zo všetkých uložených účtovných závierok subjektu schválená ako prvá. Ak nie je možné určiť, ktorá bola schválená ako prvá, bude subjekt vyzvaný na vysvetlenie. Ak subjekt ešte nemá žiadnu účtovnú závierku schválenú príslušným orgánom subjektu a neuplynula ešte zákonná lehota na schválenie žiadnej účtovnej závierky, postupuje sa pri ňom, ako v prípade subjektu, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku,

¹⁰ Podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnej pomoci.

¹¹ Mimoriadna účtovná závierka je akceptovaná iba v prípadoch uzavretia účtovných kníh podľa §16, ods. 4, písm. c) a e) zákona o účtovníctve.

- v prípade subjektu, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna¹¹ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zostavená prvá. Ak nie je možné určiť, ktorá bola zostavená prvá, bude subjekt vyzvaný na vysvetlenie.

Ak subjekt, ktorý nie je účtovnou jednotkou, predložil za referenčné obdobie daňovému úradu opravné daňové priznanie a/alebo dodatočné daňové priznanie, vychádza sa pri hodnotení podniku v ťažkostiach z posledného dodatočného daňového priznania, a ak také neexistuje, potom sa vychádza z posledného opravného daňového priznania.

Zdroj informácií pre posúdenie podmienok podniku ťažkostiach je závislý od vymedzenia v zmysle čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014 a od spôsobu účtovania podniku¹², najmä:

- účtovná závierka a v nej obsiahnuté príslušné výkazy,
- daňová evidencia,
- ďalšie doplňujúce informácie od subjektu.

KRITÉRIUM A

Kritérium A sa uplatňuje najmä na:

- spoločnosť s ručením obmedzeným,
- akciovú spoločnosť/európsku spoločnosť,
- jednoduchú spoločnosť na akcie,
- štátny podnik,
- družstvo.

Kritérium A sa interpretuje tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica hodnoty základného imania (upraveného o prípadné emisné ážio), došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu ½ základného imania podniku.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Vlastné imanie} < \frac{\text{Základné imanie} + \text{emisné ážio}}{2}$$

Toto kritérium sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

¹² V systéme podvojného účtovníctva je zdrojom informácií predovšetkým súvaha a výkaz ziskov a strát.

KRITÉRIUM B

Kritérium B sa vzťahuje na také právne formy, ktoré povinne netvoria základné imanie a v ktorých niektorý člen/spoločník plne ručí za záväzky podniku. Jedná sa najmä o tieto právne formy:

- verejná obchodná spoločnosť
- komanditná spoločnosť,
- fyzickú osobu – podnikateľa.

Kritérium B sa interpretuje tak, že ak akumulovaná strata je väčšia ako polovica hodnoty modifikovaného vlastného imania, došlo hospodárením podniku k zániku viac ako polovice jeho vlastného imania.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Akumulovaná strata} > \frac{\text{Modifikované vlastné imanie}}{2}$$

Akumulovaná strata je absolútna hodnota záporného výsledku súčtu výsledku hospodárenia za účtovné obdobie a výsledku hospodárenia minulých rokov.

Modifikované vlastné imanie je súčet vlastného imania a akumulovanej straty.

Ak súčet výsledku hospodárenia v bežnom účtovnom období a výsledku hospodárenia minulých rokov nie je záporné číslo, podnik sa podľa tohto kritéria nepovažuje za podnik v ťažkostiach.

Toto kritérium sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

KRITÉRIUM C

Kritérium C sa uplatňuje na všetky podniky, na ktoré sa vzťahuje zákon o konkurze¹³ alebo zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy¹⁴.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- je na majetok resp. na samotný podnik:
 - začaté konkurzné konanie¹³, alebo
 - vyhlásený konkurz¹³, alebo

¹³ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁴ Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Komentár od [A1]: VYSVETLENIE RO k zaradeniu FO - podnikateľa pod toto overovacie kritérium je založené na tom, že aj z účtovných výkazov jednoduchého účtovníctva (výkaz ziskov a strán a výkaz o majetku a záväzkoch), ktoré nepozná podvojnosť podvojného účtovníctva, sa dá relatívne bezproblémovo identifikovať vlastné imanie podniku a výška čistého obchodného imania podľa ich definície z §6 ods. 3 a 4 Obch. zákonníka.

Komentár od [A2]: VYSVETLENIE RO:
Vzhľadom na znenie kritéria B v definícii v GBER sa poukazuje na dovetky, ktoré sa nachádzajú tak v metodike českého PMÚ, ako aj metodike českého CKO v tomto duchu: „Kritéria A) a B) se nepřezkoumávají u MSP existujících méně než 3 roky (v případě podpory rizikového financování dle čl. 21 GBER méně než 7 let za uvedených podmínek).“ Čo sa týka vylúčenia európskeho hospodárskeho združenia, ktoré upravuje česká metodika, nemáme ho transponované do národného právneho poriadku a ak také má na Slovensku fungovať, funguje ako občianske združenie. Čo sa týka ďalších detailov, ktoré boli oproti českej úprave vylúčené, uvádzame, že sa držíme zoznamu zo smernice a znenia definície v GBER.

Komentár od [A3]: VYSVETLENIE RO: V súvislosti s ručením zakladateľov občianskeho združenia za záväzky združenia (obdobne to platí aj pre ZZPO podľa § 20i ods. 1 Občianskeho zákonníka) si dovoľím poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/418/2015 z roku 2017, ktorý sa zaoberal posúdením zodpovednosti zakladateľov združenia za jeho záväzky na základe žaloby na náhradu škody a dospel k týmto záverom: „Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v danom spore, a správne, v zhode s právnymi závermi vyslovenými Krajským súdom v Bratislave v rozsudku zo dňa 30.03.2012, č.k. 9Co/139/2011-163, vychádzal z toho, že žalovaní v danom spore nie sú pasívne vecne legitimovaní, nakoľko ich nemožno stotožňovať s občianskym združením M.-S.-Š. U. K., ako samostatnou právnickou osobou odlišnou od členov združenia, pričom žiadny právny predpis neukladá členom združenia niešť zodpovednosť za záväzky združenia po jeho zániku. 7. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní argumentoval, že vzhľadom na ručenie členov občianskeho združenia za záväzky združenia po jeho zániku, ručia i žalovaní za záväzok občianskeho združenia M.-S.-Š. U. J. K. nahradiť mu škodu uplatnenú podanou žalobou v prejednávanej veci, odvolací súd sa s jeho závermi nestotožnil.“

Z hľadiska uvedenej formálnej logiky sa závery uplatňujú aj na mesto/obec, VÚC, RO, PO. **Pri neziskových organizáciách by bolo treba vec osobitne preskúmať, lebo tých je viac foriem a sú aj rôzne regulované. Podobne uvažuje aj česká metodická úprava.**

- zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku¹³, alebo
- zrušený konkurz pre nedostatok majetku¹³, alebo
- je obec, mesto alebo samosprávny kraj v nútenej správe¹⁴, alebo
- je zriaďovateľ príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie v nútenej správe¹⁴.

Ak existujú dôkazy o tom, že je podnik platobne neschopný¹³ alebo predĺžený¹³, posudzuje sa podľa tohto kritéria. Poskytovateľ/vykonávateľ je oprávnený dožiadať subjekt o príslušné doklady, dôkazy alebo prehlásenie, ak má pochybnosť o tom, že podnik môže byť platobne neschopný alebo predĺžený. Obdobne sa postupuje v prípade, ak je alebo sa javí byť splnená niektorá z požiadaviek oprávňujúca zavedenie nútenej správy.¹⁴

Podnik nesmie byť predmetom kolektívneho konkurzného konania ani nesmie spĺňať kritériá právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

KRITÉRIUM D¹⁵

Kritérium D sa uplatňuje na všetky podniky, ak z tejto metodiky výslovne nevyplýva, že určitý podnik je z uplatnenia tohto kritéria vyňatý (pozri napr. kapitolu 4 tejto metodiky).

Kritérium D posudzuje, či podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu. Pomocou podľa predchádzajúcej vety sa rozumie pomoc, ktorú podnik dostal podľa Usmernenia o pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo
- dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

KRITÉRIUM E

Kritérium E sa uplatňuje na veľké podniky.

Kritérium E sa posudzuje za bežné referenčné obdobie a predchádzajúce referenčné obdobie.

¹⁵ Neaplikuje sa na rozpočtové a príspevkové organizácie.

Kritérium E sa ďalej člení na kritériá E.I a E.II. Tieto kritériá musia byť splnené kumulatívne, a to za obe referenčné obdobia.

Kritérium E.I nazývame miera zadlženosti podniku (MZ) a posudzuje účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu, ktorý sa určí nasledovne:

$$MZ = \frac{\text{Celkové záväzky podniku}}{\text{Vlastné imanie}}$$

Ide o ukazovateľ podniku na posúdenie miery zadlženosti podniku, ktorá sa počíta ako podiel celkových záväzkov podniku k hodnote vlastného imania podniku.

Celkové záväzky podniku na tieto účely zahŕňajú všetky dlhodobé ako aj krátkodobé záväzky, a to vrátane záväzkov z obchodného styku ako aj hodnotu bankových úverov a finančných výpomocí, ktoré podnik prijal. Pri subjektoch, ktorými sú štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie, mestá, obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie, je pred započítaním záväzkov vyplývajúcich z transferov zo štátneho rozpočtu¹⁶ možné zohľadniť ich povahu z hľadiska ich vplyvu na hospodársku situáciu takéhoto subjektu.

Kritérium E.II nazývame úrokové krytie počítané z EBITDA (ÚK) a posudzuje pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu. EBITDA je hospodársky výsledok podniku za účtovné obdobie pred zdanením navýšený o nákladové úroky, odpisy a opravné položky. ÚK sa určí nasledovne:

$$\text{ÚK} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{nákladové úroky}}$$

Podnik sa podľa kritéria E považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- MZ je v oboch referenčných obdobiach väčší ako 7,5, alebo MZ je v oboch referenčných obdobiach menší ako 0, alebo MZ je v niektorom referenčnom období väčší ako 7,5 a v druhom referenčnom období menší ako 0. MZ sa považuje za väčší ako 7,5 aj v prípade, že ho nie je možné vypočítať z dôvodu, že vlastné imanie je rovné nule a
- ÚK je v oboch referenčných obdobiach menší ako 1.

¹⁶ Ide o položku súvahy "zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy", v rámci ktorej sa prejavia aj bežné aj kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu pre vymenované subjekty, ktoré tieto prijali na plnenie úloh štátu pri prenesenom výkone štátnej správy (vychádzajúc z usmernení MF SR v oblasti účtovníctva poskytnutých a prijatých prostriedkov štátneho rozpočtu podliehajúcich zúčtovaniu) a ktoré by v prostredí obchodných spoločností v zásade zodpovedali vlastným zdrojom financovania spoločností účtovaným na kapitálových fondoch, ktoré môžu byť tiež vratné.

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Podnik sa podľa kritéria E nepovažuje za podnik v ťažkostiach, ak je hodnota nákladových úrokov v niektorom referenčnom období rovná nule. Dôvodom je, že v takomto prípade nemôžu byť splnené obe podkritériá v oboch referenčných obdobiach, pretože ukazovateľ ÚK nie je možné vypočítať (delenie nulou).

Financovaný
Európskou uniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VYMEDZENIE VSTUPNÝCH ÚDAJOV

Tabuľka 2 Vstupné údaje pre jednotlivé výpočty

Vzor tlačív	Účtovná závierka podnikateľov v podvojnom účtovníctve UZPODv14_1	Účtovná závierka mikro účtovnej jednotky UZMUJv14_1	Účtovná závierka v jednoduchom účtovníctve UZFOv14_1	Súvaha Úč ROPO SFOV 1 – 01 Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01	Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva UZNUJ_1	Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave jednoduchého účtovníctva UZNO_1	Daňová evidencia Daňové priznanie FO, typ B, IV oddiel
Celkové záväzky podniku	S_101	S_34	MaZ_20	S_126	S_074	MaZ_16	T1a_St2_R5
Vlastné imanie	S_80	S_25	MaZ_21	S_116	S_061	MaZ_17	T1a_St2_R1 T1a_St2_R2 T1a_St2_R3 T1a_St2_R4 T1a_St2_R5
Emisné ážio	S_85	doplňujúci údaj	-----	-----	-----	-----	-----
Základné imanie	S_81	S_26	-----	-----	-----	-----	-----
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	S_100	S_33	PaV_12				T1_St1_R10 T1_St1_R13 T1_St2_R10 T1_St2_R13
Výsledok hospodárenia minulých rokov	S_97	S_32	-----				
Akumulovaná strata	S_100 + S_97	S_33 + S_32	PaV_12				Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Komentár od [A4]: Možno zohľadniť osobitnú poznámku k zohľadňovaniu celkových záväzkov RO, PO, miest, obcí a VÚC pri kritériu E.I.

Modifikované vlastné imanie	vlastné imanie + akumulovaná strata	vlastné imanie + akumulovaná strata	vlastné imanie + akumulovaná strata				vlastné imanie + akumulovaná strata
Odpisy	VZaS_21	VZaS_14	doplňujúci údaj	VZaS_030	VZaS_25	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj
EBITDA	VZaS_56 + VZaS_49 + VZaS_21	VZaS_35 + VZaS_31 + VZaS_14	PaV_12 + NÚ + odpisy	VZaS_135 + VZaS_042 + VZaS_030	VZaS_75 + VZaS_19 + VZaS_25	PaV_26 + NÚ + odpisy	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie + NÚ + odpisy
Nákladové úroky	VZaS_49	VZaS_31	doplňujúci údaj	VZaS_042	VZaS_19	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vysvetlivky k tabuľke 2

Označenie v jednotlivých bunkách tabuľky zložené z písmena/písmen, podčiarkovania a čísla označuje výkaz a číslo riadka, pričom:

Účtovné výkazy:

- S - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Súvaha“
- VZaS - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz ziskov a strát“
- MaZ - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz o majetku a záväzkoch“,
- PaV - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz o príjmoch a výdavkoch“,
Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie.
- NÚ - nákladový úrok
Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie.

Daňový výkaz - VI. oddielu daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B

- T1 - predstavuje tabuľku T1 daňového výkazu
- T1a - predstavuje tabuľka T1a daňového výkazu
- St- predstavuje stĺpec v príslušnej tabuľke
Číslo za písmenom predstavuje poradie stĺpca v tabuľke
- R- predstavuje riadok v príslušnom stĺpci
Číslo za písmenom predstavuje poradie riadku obsahujúceho údaje na posúdenie

Doplňujúci údaj – predstavuje údaj z účtovnej evidencie, ktorý sa nenachádza vo výkazoch účtovnej závierky

Uvedené parametre sa dosadzujú do vzorcov a vyhodnocujú podľa interpretácie uvedenej v kapitole 3.

Označenie zdroja údajov z účtovných závierok v tabuľke 2 zodpovedá aktuálne platnému značeniu riadkov účtovných závierok, ktoré sa používajú pre účtovné obdobie začaté od 1. 1. 2015. Ak subjekt používa tlačivá účtovnej závierky podľa iného vzoru, použije tie riadky takéhoto iného vzoru alebo doplňujúcej evidencie, ktoré svojím obsahom zodpovedajú riadkom identifikovaným v tabuľke 2. Označenia zdroja údajov z daňovej evidencie zodpovedajú aktuálne platnému značeniu daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B pre rok 2023.

Označenie zdrojov údajov v tabuľke 2 predpokladá, že subjekt korektne vyplnil všetky relevantné riadky účtovnej závierky alebo daňového priznania. V prípade, že to tak nie je, môže poskytovateľ/vykonávateľ využiť aj iné riadky účtovnej závierky alebo daňového priznania, ak sa takýmto spôsobom dá identifikovať korektný vstupný údaj do výpočtu jednotlivých kritérií (ide najmä o prípady, kedy nie sú vyplnené identifikované súčtové riadky, ale sú vyplnené riadky, ktoré vstupujú do výpočtu príslušného súčtu).

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

a nezdaňovanej činnosti, na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

4. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Pri posudzovaní naplnenia podmienok podniku v ťažkostiach sa berie do úvahy aj informácia o veľkosti podniku a doby existencie MSP¹⁷ k rozhodnému momentu ku dňu poskytnutia pomoci podľa kapitoly 3 tejto metodiky (resp. k rozhodnému momentu na účely čestného vyhlásenia, keď sa vykonáva prvá fáza overovania).

Veľkostná kategória podniku

Ak sa subjekt klasifikoval ako MSP¹⁸, neaplikuje sa na tento prípad kritérium E.

Doba existencie MSP

V prípade, že je subjekt MSP, ktorý existuje k rozhodnému momentu kratšie ako 3 roky, tento subjekt sa neposudzuje podľa kritérií A, B a E. Doba existencie MSP sa pritom posudzuje na úrovni celého podniku, t. j. nie je rozhodujúca doba existencie dotknutého subjektu ako právneho subjektu, ale doba existencie podniku, ktorého súčasťou je dotknutý subjekt, pričom táto sa určí ako doba existencie najdlhšie existujúceho právneho subjektu, ktorý je súčasťou skúmaného podniku. V prípade, že podnik k rozhodnému momentu existuje aspoň 3 roky, ale právny subjekt, ktorý je predmetom overovania, existuje k rozhodnému momentu menej ako 3 roky a ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok, resp. ak nie je účtovnou jednotkou, ešte nepodával daňové priznanie neposudzuje sa tento subjekt podľa kritérií A, B a E (to neplatí pre podnik na úrovni hospodárskej jednotky).

Paušálne výdavky (v zmysle daňových predpisov)

V prípade podnikov, ktoré uplatňujú paušálne výdavky je nerelevantné posudzovanie kritérií A, B a E, keďže z vecnej podstaty týchto kritérií vyplýva, že sa na takýto typ podniku nevzťahujú alebo nemôže dôjsť k situácii, kedy by takýto podnik bol považovaný za podnik v ťažkostiach podľa týchto kritérií. Kľúčovým predpokladom pritom je, že takýto podnik nevedie evidenciu nákladov, ale jeho náklady sa určujú percentom z príjmov, t. j. takýto podnik nemôže dosiahnuť stratu. Takýto podnik tiež nevytvára základné imanie a nie je tiež možné určiť hodnotu „pasív“ takéhoto podniku, ktorá by sa dala klasifikovať ako základné imanie.

¹⁷ vznik podniku:

- dňom, ku ktorému bola spoločnosť zapísaná do obchodného registra (platí pri právnickej osobe),
- dňom ohlásenia živnosti alebo dňom doručenia koncesnej listiny (platí pri fyzickej osobe).

¹⁸ V súlade s prílohou I nariadenia (EÚ) č. 651/2014

Ďalšie výnimky z aplikácie

Pre právne formy obec, mesto a VÚC je postačujúce zhodnotenie, či je/nie je takýto podnik v nútenej správe, keďže podmienky zavedenia nútenej správy sú prísnejšie než je spôsob výpočtu ukazovateľov podniku v ťažkostiach podľa údajov účtovnej závierky.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia platí, že takéto subjekty v podmienkach SR nie sú spôsobilé na to, aby im bola poskytnutá pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu. Preto je aj vyhodnotenie takejto podmienky v uvedených prípadoch právnej formy irelevantné.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia sa takisto neposudzuje podmienka podniku v ťažkostiach na skupine podnikov, keďže sa v praxi neočakáva, že táto právna forma bude pôsobiť na voľnom trhu v kooperácii s ostatnými materskými, alebo dcérskymi spoločnosťami, ktoré majú spoločný zdroj kontroly a ktoré konajú na trhu vzájomne organizovane.

5. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY

Ak je subjekt súčasťou hospodárskej jednotky, aplikuje sa hodnotenie znakov podniku v ťažkostiach aj na túto hospodársku jednotku podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich kapitolách.

5.1 HOSPODÁRSKA JEDNOTKA

Hospodárskou jednotkou sú viaceré oddelené právne subjekty, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenia medzi sebou navzájom, čím vytvárajú jednu hospodársku jednotku, ktorá koná spoločne organizovane na trhu. Hospodárska jednotka má spoločný zdroj kontroly¹⁹.

Ide o skupinu podnikov (členov skupiny) medzi ktorými existujú majetkové, finančné, právne, alebo iné vzťahy (väzby), ktoré umožňujú jednému zdroju dominantným spôsobom ovplyvňovať všetky podniky v takejto skupine.

Hospodárska jednotka sa zostavuje prostredníctvom vzťahov medzi právnickými osobami, ale aj prostredníctvom vzťahov fyzickej osoby, alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne (prepojenie podnikov cez fyzické osoby).

¹⁹ Pozri často kladené otázky k Nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 a 108 zmluvy, otázka č. 5 zverejnené na: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf, pracovná verzia slovenského prekladu: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/12/FAQ-GBER-1-cast1.pdf>

Pri určovaní hospodárskej jednotky nie je relevantné miesto výkonu činností, resp. sídlo jednotlivých podnikov tvoriacich hospodársku jednotku, t. j. do skupiny sa zaraďujú aj podniky mimo územia SR.

Keďže pre určenie skupiny podnikov je podstatný „spoločný zdroj kontroly“, nemali by sa sem zahŕňať také podniky, ktoré síce majú vzťah ku skupine (alebo naopak skupina má vzťah k podniku), avšak miera týchto vzťahov (napr. podiel na majetku alebo iné práva) neumožňuje skupine ovládať takýto podnik, alebo naopak. V bežnej praxi ide predovšetkým o vzťah dcérskej a materskej spoločnosti.

Vo všeobecnosti je pri vzniku pochybností, či konkrétny vzťah medzi jednotlivými členmi skupiny, vrátane zohľadnenia pôsobenia fyzických osôb, zakladá hospodársku jednotku alebo nie, rozhodujúca prax Súdneho dvora EÚ a v jej súvislosti aj rozhodovacia prax Európskej komisie.

5.2 HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY

Konsolidované údaje

Pri hodnotení znakov podniku v ťažkostiach na hospodárskej jednotke sa vychádza zo spoločných finančných (ekonomických) údajov hospodárskej jednotky ako celku, t. j. hodnotenie znakov sa vykonáva na základe konsolidovaných účtovných údajov.

Konsolidované údaje pritom nemusia v tomto kontexte predstavovať len údaje, ktoré sa konsolidujú za hospodársku jednotku podľa platnej legislatívy, ale aj konsolidáciu údajov za hospodársku jednotku „širšiu“, čo môže v praxi predstavovať skupinu právnych subjektov presahujúcu právne subjekty, ktoré sa v zmysle účtovných pravidiel konsolidujú v skupine.

Pokiaľ je hospodárska jednotka totožná so skupinou právnych subjektov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny na základe údajov konsolidovanej účtovnej závierky.

Pokiaľ nie je hospodárska jednotka totožná so skupinou právnych subjektov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky na základe osobitnej tzv. ad hoc konsolidácie údajov konsolidovaných a/alebo individuálnych účtovných závierok právnych subjektov tvoriacich hospodársku jednotku.

Subjekt, ktorý je materskou účtovnou jednotkou, ktorá nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, alebo je členom konsolidovaného celku, ktorého materská účtovná jednotka nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, je povinný zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo zabezpečiť jej zostavenie materskou účtovnou jednotkou pre účely posúdenia kritérií podľa tejto metodiky.

Subjekt, ktorý je súčasťou hospodárskej jednotky, ktorá nepredstavuje konsolidovaný celok, alebo je širšia ako konsolidovaný celok, a nie je možné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, je povinný zostaviť spoľahlivé agregované finančné údaje za hospodársku jednotku, z ktorých bude možné posúdiť splnenie kritérií podniku v ťažkostiach. Takéto agregované finančné údaje sa potom považujú za konsolidované údaje podľa tejto metodiky.

Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje podľa metód a zásad ustanovených v nariadení Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy (Ú. v. EÚ L 320, 29. 11. 2008) v platnom znení alebo podľa obdobných pravidiel platných pre materskú účtovnú jednotku podľa príslušných právnych predpisov.

Pokiaľ z objektívnych dôvodov nevie subjekt získať údaje pre vykonanie ad hoc konsolidácie alebo agregácie finančných údajov (napr. z dôvodu, že niektorý z členov hospodárskej jednotky takéto údaje odmieta poskytnúť, alebo sú údaje nepoužiteľné – napr. z dôvodu odlišného spôsobu vedenia účtovníctva v tretích krajinách a pod.) subjekt posúdi znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky s určitou mierou neistoty. V tomto prípade je posúdenie znakov podniku v ťažkostiach vykonané v dobrej viere subjektu a vyhlásenie subjektu o hospodárskej jednotke sa považuje za vyhlásenie v dobrej viere.

Subjekt nesmie vyhlásením uviesť poskytovateľa do omylu. Vyhlásenie, že hospodárska jednotka nie je v ťažkostiach môže subjekt poskytnúť aj v prípade chýbajúcich údajov niektorých členov skupiny avšak len v prípade, ak aj bez týchto údajov možno odôvodnene predpokladať, že hospodárska jednotka nie je v ťažkostiach.

Subjekt sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- ako právny subjekt, je na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach a/alebo
- hospodárska jednotka, ktorej je členom, je na základe konsolidovaných údajov podnikom v ťažkostiach.

Ak nie je splnená žiadna z podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku, subjekt sa nepovažuje za podnik v ťažkostiach, a to ani v prípade, že niektoré iné právne subjekty, ktoré sú členom rovnakej hospodárskej jednotky ako dotknutý subjekt, sú na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach.

6. MECHANIZMUS OVEROVANIA

Podmienka nebyť podnikom v ťažkostiach je overovaná vo viacerých fázach projektového cyklu. Vo výnimočných prípadoch vyplývajúcich z tejto metodiky (napr. pri nepriamej pomoci) je podmienka overovaná iba raz.

V závislosti od subjektov, ktorým sa poskytuje podpora v podobe nenávratného finančného príspevku alebo mimo tohto režimu ako štátna pomoc, poskytovateľ/vykonávateľ zvolí fázy projektového cyklu a formu overenia podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach tak, aby bol zachovaný súlad s riadiacim právom, vrátane prílohy č. 7 vzoru audit trailu, berúc do úvahy administratívne kapacity daného poskytovateľa/vykonávateľa.

Overovanie pozostáva z prvej a z druhej fázy overovania, ako sú ďalej špecifikované v rôznych situáciách, ktoré môžu nastať voči rôznym subjektom. Za podmienok uvedených v tejto metodike môže poskytovateľ/vykonávateľ upustiť od realizácie prvej fázy overovania.

6.1 PRVÁ FÁZA OVEROVANIA SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH – SPÔSOB OVERENIA

Prvotnú identifikáciu toho, či subjekt spĺňa podmienku nebyť podnikom v ťažkostiach, subjekt vykoná sám so zohľadnením informácií uvedených v tejto metodike a podľa konkrétnych podmienok určených vo výzve, prípadne v príslušnej schéme štátnej pomoci alebo v inom právnom základe na poskytnutie štátnej pomoci. Subjekt zhodnotí, či napĺňa/nenapĺňa definície podniku v ťažkostiach. Poskytovateľ/vykonávateľ môže na tento účel poskytnúť subjektom „Test podniku v ťažkostiach“, ktorý v takomto prípade poskytovateľ/vykonávateľ pripraví. Vyplnenie „Testu podniku v ťažkostiach“ potom predstavuje pre žiadateľa prvotnú rýchlu identifikáciu toho, či je podnikom v ťažkostiach.

Ako výstup vykonaného zhodnotenia podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach v prvej fáze overenia subjekt predkladá čestné vyhlásenie, ktorého vzor bude zverejnený na webovom sídle poskytovateľa/vykonávateľa spolu s ostatnou dokumentáciou (napríklad pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí NFP ide o dokumentáciu k poskytnutiu súčinnosti). Toto čestné vyhlásenie zahŕňa všetky kritériá uvedené v kapitole 2 tejto metodiky a zároveň skutočnosť, že subjekt nie je členom žiadnej hospodárskej jednotky, resp., že hospodárska jednotka, ktorej je členom, nie je podnikom v ťažkostiach.

6.2 PRVÁ FÁZA OVEROVANIA SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH – ČASOVÉ HĽADISKO

Prvá fáza overovania prebieha vo vzťahu k rôznym implementačným situáciám a subjektom v nasledovných etapách a vo vzťahu k identifikovaným úkonom takto:

- v etape pred uzavretím zmluvy o poskytnutí NFP → v rámci poskytnutia súčinnosti podľa § 22 ods. 3 zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- v etape pred uzavretím zmluvy ohľadne užívateľa → v rámci poskytnutia súčinnosti pri uzatváraní zmluvy s užívateľom alebo pri inom úkone týkajúcom sa uzatvárania zmluvy alebo založenia iného obdobného právneho vzťahu s užívateľom podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,

- v etape pred povolením zmeny partnera alebo doplnením nového partnera → pri predložení žiadosti o zmenu podľa zmluvy o poskytnutí NFP len vo vzťahu k novému partnerovi,
- pred poskytnutím pomoci alebo pred inak stanoveným rozhodným momentom na účely čestného vyhlásenia podľa kapitoly 3 tejto metodiky, ak nespadá pod predchádzajúce možnosti a ak sa v takom prípade prvá fáza overovania realizuje → pri úkone smerujúcom k poskytnutiu pomoci podľa príslušnej schémy štátnej pomoci alebo iného právneho základu na poskytnutie štátnej pomoci.

6.3 DRUHÁ FÁZA OVEROVANIA SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH

Druhá fáza overovania podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach nastane následne po rozhodnom momente pre overenie ku dňu poskytnutia pomoci podľa kapitoly 3. Overenie sa vykonáva povinne, vykonáva ho poskytovateľ/vykonávateľ, a to na základe údajov platných k rozhodnému momentu pre overenie ku dňu poskytnutia pomoci podľa kapitoly 3.

Základom pre vyhodnotenie splnenia podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach je jeden alebo viacero dokumentov podľa toho, akou skutočnosťou sa zakladá rozhodný moment vo vzťahu k danému subjektu. V rámci overenia bude preto subjekt povinný predložiť údaje potrebné na vyhodnotenie podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach podľa ustanovení zmluvy o poskytnutí NFP, podľa dodatku k zmluve o poskytnutí NFP, podľa zmluvy s užívateľom alebo iného dokumentu preukazujúceho iný obdobný právny vzťah s užívateľom, podľa riadiacej dokumentácie a/alebo podľa schémy štátnej pomoci. Tieto údaje pozostávajú z čestného vyhlásenia ku kritériám C a D a k hospodárskej jednotke, ktorého vzor zverejní poskytovateľ/vykonávateľ v rámci Príručky pre prijímateľa alebo iným vhodným spôsobom, ak uplatnenie Príručky pre prijímateľa nie je vo vzťahu k subjektu relevantné. Kritériá A, B a E poskytovateľ/vykonávateľ vyhodnotí na základe údajov dostupných v registri účtovných závierok, pričom vo vlastných postupoch stanoví, či pritom bude vyžadovať súčinnosť subjektu a v akej miere (rozsah údajov), resp. v akých úkonoch (pri základnom overení, resp. pri poskytnutí doplňujúcich údajov). Vo všeobecnosti možno konštatovať, že súčinnosť je vhodné zaviesť vtedy, keď dotknutá účtovná závierka nie je dostupná v registri účtovných závierok, nie je daná dostatočná miera detailu účtovnej závierky, existuje nejednoznačnosť overenia z dostupných údajov, existujú pochybnosti o pravdivosti čestného vyhlásenia. Všetky údaje, ktoré subjekt poskytne pre účely overenia a ktoré sa bežným spôsobom nedajú overiť, sa považujú za poskytnuté v dobrej viere a ak neexistujú odôvodnené pochybnosti, tak z nich poskytovateľ/vykonávateľ pri overení vychádza.

Postupom podľa tejto metodiky poskytovateľ/vykonávateľ overí splnenie podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach na úrovni právneho subjektu, a to u všetkých subjektov. Zároveň bude poskytovateľ/vykonávateľ vykonávať náhodnú vzorkovú kontrolu podmienky nebyť podnikom

v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky na základe vopred stanovených objektívnych kritérií²⁰. Na tento účel si od vybraných subjektov vyžiada doplňujúce údaje, najmä konsolidované údaje podľa kapitoly 5.2 tejto metodiky a informácie o štruktúre hospodárskej jednotky. Veľkosť vzorky pre overenie podmienky nebyť v ťažkostiach závisí od vyhodnotenia rizík vo vzťahu k posudzovanej skupine subjektov, napr. vo vzťahu k danej výzve/hodnotiacemu kolu danej výzvy, ktoré projekty sú predmetom zazmluvňovania, ako aj od administratívnych možností poskytovateľa/vykonávateľa.

Overenie je potrebné zrealizovať pred úhradou prvého finančného plnenia, napr. pred úhradou prvej žiadosti o platbu. Poskytovateľ /vykonávateľ si preto vyhradzuje právo pozastaviť výkon príslušnej administratívnej finančnej kontroly, napr. výkon administratívnej finančnej kontroly žiadostí o platbu, do času vykonania tohto overenia. Ak k úhrade finančného plnenia nedochádza, overenie je potrebné vykonať v čase vyplývajúcom z dokumentácie poskytovateľa, čím skôr po poskytnutí pomoci.

Všetky pojmy, definície a postupy určené v tejto metodike predpokladajú, že subjekt dodržiava ustanovenia platnej legislatívy. Na postupy, ktoré sú v rozpore s platnou legislatívou a údaje, ktoré sú výsledkom takýchto postupov, sa neprihliada, s výnimkou podľa nasledujúcej vety. Ak v dôsledku nedodržania ustanovení platnej legislatívy nie sú k dispozícii údaje, ktoré by inak boli k dispozícii (napr. nie je zostavená a/alebo zverejnená účtovná závierka napriek uplynutiu zodpovedajúcich lehôt), alebo nie sú vykonané požadované úkony (napr. nie je schválená účtovná závierka napriek uplynutiu lehoty na jej schválenie), bude posúdenie podniku v ťažkostiach vykonané až po vykonaní nápravy zo strany dotknutého subjektu.

Vo vzťahu k overeniu podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach vo vzťahu k prijímateľovi sa osobitne uvádzajú nasledovné skutočnosti:

- (i) rozhodujúcim právnym základom pre overenie je zmluva o poskytnutí NFP, prípadne rozhodnutie vydané podľa § 13 ods. 2 zákona o príspevkoch z fondov EÚ²¹. V prípade rozporu medzi zmluvou o poskytnutí NFP a inými dokumentami poskytovateľa/vykonávateľa, má prednosť zmluva o poskytnutí NFP,
- (ii) prijímateľ je povinný do 10 pracovných dní od nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP predložiť poskytovateľovi/vykonávateľovi údaje potrebné na overenie podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach (čl. 4 ods. 4.5 vzorovej zmluvy o poskytnutí NFP),
- (iii) k vykonaniu overenia musí dôjsť čo najskôr, a to vždy pred preplatením prvej žiadosti o platbu,

²⁰ Objektívne kritéria pre náhodnú vzorkovú kontrolu podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky stanovuje každý poskytovateľ/vykonávateľ samostatne pre projekty rovnakého, resp. obdobného typu.

²¹ Skutočnosti uvádzané v tejto kapitole 6.3 ohľadne zmluvy o poskytnutí NFP sa vzťahujú primerane, pokiaľ to zákonné podmienky a obsah rozhodnutia podľa § 13 ods. 2 zákona o príspevkoch z fondov EÚ umožňujú, aj na rozhodnutie podľa § 13 ods. 2 zákona o príspevkoch z fondov EÚ.

- (iv) po vykonaní overenia poskytovateľ/vykonávateľ oznámi výsledok overenia prijímateľovi (čl. 4 ods. 4.5 vzorovej zmluvy o poskytnutí NFP a čl. 19 VZP),
- (v) ak poskytovateľ/vykonávateľ vychádza zo vzorovej zmluvy o poskytnutí NFP, ktorá obsahuje rozvázovacia podmienku jej účinnosti, dorúčením oznámenia poskytovateľa/vykonávateľa prijímateľovi o tom, že podľa overenia prijímateľ ku dňu poskytnutia pomoci nespĺňa podmienku nebyť podnikom v ťažkostiach, zmluva o poskytnutí NFP zaniká (bez potreby vykonania ďalšieho úkonu, napríklad odstúpenia od zmluvy alebo iného) (čl. 5 ods. 5.3 vzorovej zmluvy o poskytnutí NFP a čl. 17 ods. 1 VZP),
- (vi) ak poskytovateľ/vykonávateľ nemá vo svojom vzore zmluvy o poskytnutí NFP obsiahnutú rozvázovacia podmienku jej účinnosti podľa bodu (v) vyššie alebo ak overenie nevykoná do preplatenia prvej žiadosti o platbu, a súčasne z overenia vyplýva, že prijímateľ nespĺňa podmienku nebyť podnikom v ťažkostiach ku dňu poskytnutia pomoci, je potrebné odstúpiť od zmluvy o poskytnutí NFP podľa čl. 17 ods. 7 písm. v) VZP vzorovej zmluvy o poskytnutí NFP a súčasne žiadať vrátenie celej sumy vyplateného NFP spolu s úrokom.

Vo vzťahu k overeniu podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach vo vzťahu k partnerovi, novému partnerovi alebo k užívateľovi sa postupuje primerane podľa postupu uvedeného vo vzťahu k prijímateľovi. Nie je potrebné vykonať úkony, na ktoré nie je právny základ (napr. vo vzťahu k týmto subjektom nie je dohodnutá tzv. rozvázovacia podmienka). Vždy je však potrebné ukončiť zmluvný, resp. iný právny vzťah primerane podľa bodu (vi) vyššie, ak poskytovateľ/vykonávateľ zistí, že nový partner alebo užívateľ nespĺňa podmienku nebyť podnikom v ťažkostiach a súčasne vykonať úkony na to, aby partner resp. užívateľ vrátil celú sumu vyplateného finančného plnenia spolu s úrokom. To znamená, že ak poskytovateľ/vykonávateľ overením zistí, že partner, nový partner resp. hospodárska jednotka, ktorej je partner, nový partner členom, ku dňu poskytnutia pomoci, sa považuje za podnik v ťažkostiach, bude bezodkladne ukončený zmluvný vzťah medzi prijímateľom a dotknutým partnerom, novým partnerom spôsobom stanoveným v zmluve o partnerstve.

Vo vzťahu k overeniu podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach vo vzťahu k príjemcovi pomoci, ktorý nie je súčasne aj prijímateľom alebo partnerom alebo užívateľom, sa uvádza, že mechanizmus overenia podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach môže stanoviť príslušná schéma štátnej pomoci. Ak poskytovateľ/vykonávateľ zistí, že príjemca pomoci nespĺňa podmienku nebyť podnikom v ťažkostiach, pristúpi k ukončeniu zmluvného vzťahu a súčasne bude vymáhať neoprávnene poskytnutú štátnu pomoc spolu s úrokom.

7. OSOBNÉ POSTUPY APLIKOVANIA VÝNIMIEK NA STRANE POSKYTOVATEĽA/VYKONÁVATEĽA

V prípadoch, kedy v rámci nastavenia príslušnej výzvy nie je potrebné overovať veľkostnú kategóriu podniku a/alebo dobu existencie MSP na iné účely ako je overenie podniku v ťažkostiach, môže poskytovateľ/vykonávateľ pri prvotnom overení upustiť od aplikácie týchto dvoch výnimiek a overiť všetky subjekty ako veľké podniky. Následne pristúpi k overeniu veľkostnej kategórie podniku a doby existencie MSP už len v prípadoch, kedy by aplikácia týchto výnimiek mohla mať dopad na vyhodnotenie podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach.